2025-09-16

Remissvar från Coompanion Stockholm på Region Stockholms granskningshandling ”Förslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS 2060)”

Coompanion Stockholm ser inriktningen och målen i förslaget till RUFS 2060 som värdefulla för utveckling och samverkan för oss som verkar i Stockholmsregionen. För vår verksamhet i Coompanion är särskilt mål 2, 6, 9 och 11 av betydelse. Utifrån våra tillgängliga resurser är vi beredda till samverkan med Region Stockholm för att bidra till målens uppfyllelse. I det följande beskrivs för oss viktiga mål med delmål med våra kommentarer och vissa förslag till förändringar/kompletteringar.

Mål 2 **Stockholmsregionen har motståndskraftiga system som säkerställer funktionalitet, säkerhet och beredskap.**

Delmål 2.1 Stockholmsregionen har ökat sin förmåga att bedriva samhällsviktig verksamhet i fredstida kriser och höjd beredskap.

Delmål 2.2 Motståndskraft mot klimatrelaterade kriser i Stockholmsregionen har ökat.

Coompanion anser att en viktig faktor för att skapa motståndskraft för framtida kriser i Stockholmsregionen är att vi har ett väl fungerande civilsamhälle. Avgörande för detta är att Region Stockholm och länets kommuner ger civilsamhällets organisationer resurser och samverkansmöjligheter för att utveckla sina verksamheter i denna riktning. Viktiga instrument för detta är riktade upphandlingar, IOP och de årliga utlysningarna av regionalfondsmedel.

I avsnittet *Så går vi från ord till handling* (sid 95) föreslås etablerandet av ett regionalt forum som ska ge förutsättningar för en effektivare samverkan mellan länets kommuner och Region Stockholm.

Coompanion föreslår att även de av civilsamhällets organisationer som är av betydelse för denna motståndskraft erbjuds att på likvärdiga förutsättningar delta i detta regionala forum.

Mål 6 **Demokratin i Stockholmsregionen är stark och invånarna upplever en hög grad av delaktighet, tillit och trygghet.**

Delmål 6.2 Tilliten till institutioner har ökat hos Stockholmsregionens invånare.

Delmål 6.4 Alla invånare har hög möjlighet att vara delaktiga i civilsamhälle och föreningsliv.

Tillit och delaktighet är viktiga byggstenar i en stark demokrati och här har föreningsliv och folkbildning en stor betydelse. När fler engagerar sig i

civilsamhället, till exempel genom föreningar och organisationer, stärks den sociala sammanhållningen och tilliten mellan människor. För att värna demokratin behöver alla ha goda möjligheter att delta i samhällsutvecklingen och civilsamhället. Idag skiljer sig engagemanget åt mellan olika bostadsområden i Stockholmsregionen. Det beror bland annat på sociala och ekonomiska faktorer, som utbildningsnivå och levnadsvillkor. Det är viktigt att det finns en grundfinansiering av kultur, folkbildning och föreningsliv, grundfinansieringen bör följa samhällets kostnads- och utgiftsutveckling.

Delmål 6.5 I Stockholmsregionen har kvinnors och mäns möjligheter att forma samhället och sina egna liv ökat.

Delmål 6.6 Kulturen och folkbildningen har stärkt demokratin.

Coompanion vill särskilt betona hur viktigt kooperativt och demokratiskt företagande är för att stärka kvinnors, ungas, utrikes födda och personer med funktionsvariation i deras deltagande i arbetslivet.

Coompanion föreslår att Region Stockholm inleder ett arbete för att ta fram en handlingsplan för utveckling av den sociala ekonomin och sociala innovationer i regionen. Så sker redan i flera av Sveriges regioner. Bakgrunden är en rekommendation från EUs ministerråd om utveckling av ramvillkor för den sociala ekonomin (C/2023/1344). Rekommendationen är underskriven av den svenska regeringen. Enligt ministerrådet ger den sociala ekonomin med dess funktionssätt, åtgärder och mål en central roll när det gäller att förbättra social inkludering och främja lika tillgång till arbetsmarknaden. Ministerrådet betonar vikten av

- Politiska ramar och regelverk till stöd för den sociala ekonomin
- Inrättade av samråd och dialog mellan offentliga myndigheter och företrädare för den sociala ekonomin.

Coompanion föreslår även att följande definition av social ekonomi (civildepartementet 1999) skrivs in i avsnittet **Ord och begrepp**:

”Organiserade verksamheter som primärt har samhälleliga ändamål, bygger på demokratiska värderingar och är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn. Dessa sociala och ekonomiska verksamheter bedrivs huvudsakligen i föreningar, kooperativ, stiftelser och liknande sammanslutningar. Verksamheter inom den sociala ekonomin har allmännytta eller medlemsnytta, inte vinstintresse, som främsta drivkraft.”

Mål 9 **Stockholmsregionen har ett resilient och internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.**

Delmål 9.1 Det har blivit enklare att starta, driva och utveckla små och medelstora företag.

För att Stockholmsregionen ska ha ett motståndskraftigt och globalt konkurrenskraftigt näringsliv behöver det vara enkelt att starta, driva och utveckla företag – stora som små. Företag behöver grundläggande förutsättningar i form av

bostäder, samhällsservice och infrastruktur samt tillgång till finansiering, kompetens och talang för att utvecklas. Den gröna omställningen och digitaliseringen skapar både möjligheter och utmaningar för företagen. Stockholmsregionen ska vara ledande när det gäller att använda ny teknik och utveckla hållbara produkter och tjänster, samtidigt som vi arbetar för ett koldioxidsnålt samhälle. Utbyte av innovation, kompetens och kreativitet mellan globala företag, innovativa star-ups och akademi är en styrka och konkurrensfördel för oss i Stockholmsregionen.

Delmål 9.2 Grön och digital omställning har stärkt företagens konkurrenskraft.

Det handlar inte bara om att sätta hållbara produkter på marknaden, utan även att säkerställa låg klimatpåverkan genom hela produktionscykeln, utveckla cirkulära och klimatsmarta affärsmodeller samt produktionssätt.

Delmål 9.3 Tillgång till finansiering och riskkapital för Stockholmsregionens företag har ökat.

En väl fungerande kapitalförsörjning är avgörande för start och utveckling av företag.

Företagens behov av externt kapital ska i första hand tillgodoses av den privata marknaden, men för att säkerställa att goda affärsidéer realiseras finns det områden där det kan finnas skäl till marknadskompletterande offentliga finansieringsinsatser på regional, nationell och EU-nivå.

Coompanion vill betona behovet av långsiktiga stödstrukturer från regionen för organisationer som ger stöd till de som önskar rådgivning för att starta och affärsutveckla företag. Coompanion är en av dessa företagsfrämjande organisationer. Vårt uppdrag från Tillväxtverket är att bedriva kostnadsfri rådgivning och affärsutveckling till de som vill starta kooperativa eller andra former av demokratiskt företagande. För oss är mål 9 med sina delmål därför en viktig grund för vårt arbete. Vår finansiering från Tillväxtverket bygger på en statlig förordning som dock innebär att motsvarande medel som vi erhåller från dem ska medfinansieras av offentliga aktörer inom Stockholmsregionen. Det innebär för Region Stockholm att det anslag som Coompanion Stockholm erhåller från regionen växlas upp till det dubbla från Tillväxtverket, vilket ökar möjligheten till måluppfyllelse.

För Coompanion och de företag vi rådger är det även väsentligt att finna kapital för företagens start och utveckling. Flertalet av de företag vi rådger vill organisera sig som personassociationer (ekonomiska föreningar) och inte som kapitalassociationer (aktiebolag). Problemet för dem är att offentligt riskkapital från ALMI inte erbjuds eftersom ALMI enbart ger riskkapital till aktiebolag.

Coompanion föreslår att Region Stockholm som är delägare av ALMI lyfter frågan om att det överskott som uppstår från ALMIs revolverande fonder får användas till riskkapital till även andra företagsassociationer än aktiebolag.

Mål 11 **Stockholmsregionen har en god kompetensförsörjning, attraktiva utbildningar och en inkluderande arbetsmarknad.**

Delmål 11.3 Arbetslösheten i länet har minskat, särskilt bland grupper med svag konkurrenskraft som står långt från arbetsmarknaden.

Coompanion anser att för grupper med svag konkurrenskraft som står långt från arbetsmarknaden krävs ett brett tvärsektoriellt samarbete mellan regionens offentliga myndigheter, civilsamhällets organisationer och sociala företag, akademin och näringsliv. Ofta kräver insatser inom detta område ett aktivt stöd från statliga myndigheter som arbetsförmedling och försäkringskassa samt berörda kommunala verksamheter. Sociala företags möjlighet att etablera sig och växa underlättas om offentliga verksamheter i större utsträckning använder sig av riktade upphandlingar samt IOP.

Coompanion föreslår att Region Stockholm inom ramen för den föreslagna handlingsplanen för den sociala ekonomin även samlar offentliga myndigheter, civilsamhällets organisationer och de sociala företagen för att gemensamt finna vägar för målets uppfyllande.

Coompanion vill slutligen understryka vikten av följande som anges i granskningshandlingen (sid 97) angående att facilitera samverkan:

Region Stockholm arbetar på olika sätt att främja samverkan mellan aktörer för att driva hållbar utveckling och stärka regionens utveckling. Genom att skapa strukturer för dialog, olika former av samarbete och kunskapsutbyte bidrar region Stockholm till att samla kommuner, näringsliv, akademi, civilsamhälle och statliga myndigheter kring våra gemensamma mål, styrkor och utmaningar.

Coompanion åtar sig gärna utgöra en *neutral samverkansplattform* mellan civilsamhälle, näringsliv och offentliga aktörer.

Remissvaret har antagits av styrelsen för den Ideella föreningen Coompanion Stockholm den 15 september 2025.

Maria Aziz

Verksamhetsledare

